

POSISJONSDOKUMENT BYGGEVAREINDUSTRIENS FORENING

Sak: Klimakrav knyttet til byggevarer
Vedtatt: 27.02.2020
Spredning: Åpen

Et posisjonsdokument gir bakgrunn og beskrivelse av et prioritert saksområde for Byggevareindustrien. Dokumentet uttrykker Byggevareindustriens syn og tiltak.

Oppsummering

Byggevareindustriens forening er positiv til strengere klimakrav, og vi ønsker å bidra til å redusere utslippene utover det som gjøres i dag for å nå FNs bærekraftsmål innenfor klima. Byggevarer som er produsert i Norge, er mer klimaeffektive enn de fleste importerte byggevarer. Norske byggevarer er derfor en viktig del av løsningen for å få ned de totale klimagassutslippene. Men det forutsetter blant annet følgende:

- Vi må ha like konkurransevilkår med importerte byggevarer og mellom ulike materialtyper.
- Vi må ha forutsigbare og langsiktig stabile rammevilkår, og myndighetene må signalisere eventuelle krav i god tid.
- Vi må ha like vilkår for byggevareindustrien uavhengig om den er i kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor
- Et tett samarbeid må på plass mellom myndigheter og byggenæringen for å finne gode og kostnadsoptimale løsninger.
- Myndighetene og byggenæringen må i fellesskap videreutvikle digitale verktøy og data.

Løsningen ligger i norske byggevarer, finansiell støtte og digitalisering

Norsk byggenæring er ansvarlig for rundt 15 % av Norges totale klimagassutslipp. Når vi ser på de totale klimagassutslippene som norsk byggenæring genererer, inkludert produksjon utenlands, utgjør byggevareproduksjonen omtrent halvparten.¹ Det er derfor avgjørende at myndigheter og Byggevareindustrien samarbeider tett for å redusere byggenæringens utslipp.

Norske byggevarer er mer klimaeffektive enn importerte byggevarer. Dette er det flere årsaker til, blant annet bruk av norsk vannkraft, utvikling og bruk av lavkarbonbetong, betydelig bruk av resirkulerte råvarer, en effektiv og optimalisert produksjon og korte transportavstander.

Finansielle støtteordninger og forutsigbare rammebetingelser i form av tydelige markedskrav er tiltak som vil bidra til at byggevareindustrien blir mer klimaeffektiv. Her er noen spesifikke tiltak:

¹ Bygg- og anleggssektorens klimagassutslipp, Asplan Viak, 2019.

- Byggherrer og myndigheter må stille forutsigbare og materialnøytrale klimakrav, og leverandørene må legge til grunn omforent nasjonal og internasjonal standardisering når kravoppløsning skal dokumenteres.
- Styrke kompetansen om klimakrav ved offentlige anskaffelser gjennom økt satsing på veiledning og kurs.
- Miljø må vektas med 30 % i offentlige anskaffelser.
- Eksisterende bygg må gjøres mer energieffektive, for å frigjøre elektrisitet som kan brukas i industri, transport og olje- og gasssektoren. Enova må derfor styrke sin innsats på dette området.
- Myndighetene må gi finansiell støtte til elektrifisering av industrien, maskiner og transport.
- Myndighetene må sikre at konkurransevilkårene for industrien er lik uavhengig om den er i ikke-kvotepliktig eller kvotepliktig sektor
- Myndighetene må bidra med finansiell støtte til karbonfangst og lagring.
- Vi må satse vidare på digitalisering av byggenæringen. Digitalisering av byggevarers miljø- og klimaegenskaper er en forutsetning for at vi kan gjøre effektive klimavurderinger i byggenæringen. Her er Norge godt i gang med arbeidet siden byggenæringen har gjort en stor innsats nasjonalt, men også gjennom aktiv deltakelse i internasjonal standardisering.

Klimakrav i regelverket

Byggenæringen bidrar til betydelige klimagassutslipp i og utenfor Norge, og et tilpasset regelverk som involverer hele næringen, kan bidra til å redusere disse utslippene. Da er det naturlig at klimakrav i Teknisk forskrift (TEK) blir en del av løsningen. Krav i TEK vil sikre et minimumsnivå, men de må samtidig være gjennomførbare for hele verdikjeden og i hele landet. Klimakrav der materialer er inkludert, må også si noe om materialenes livsløp. På den måten kan vi både fremme sirkulære løsninger og få ned klimagassutslippene.

Klimakrav i regelverket innebærer imidlertid utfordringer innen dokumentasjon, kravsnivå, prosess, verktøy og kompetanse som må løses før vi kan få en klima- og kostnadseffektiv byggenæring. Etter flere års god jobbing i byggevarerindustrien og resten av byggenæringen har vi allerede en del gode løsninger som kan tas i bruk allerede i dag.

Byggevarerindustriens forening mener at myndigheter og byggenæringen må gå sammen for å se på mulighetene næringen har for utslippskutt som kan reguleres i TEK, eller kutt ved bruk av andre virkemidler. Vi må se på tiltak i både et kort og langsiktig perspektiv. Dette må også sees i sammenheng med dagens og fremtidens kompetansebehov, og hvilke verktøy og hjelpemidler som er nødvendige for å gjøre valgene så kostnadseffektive som mulig.

Parallelt med dette må myndighetene støtte opp under arbeidet med digitale materialeegenskaper, inkludert klimadata. Dette er avgjørende for å nå de ambisiøse klima- og effektiviseringsmålene for byggenæringen.